

ע ל א י י ת

משחק לפיתוח השפה צעדים ראשונים בלימוד קריאה וכתובה

משתתף אחד מגיל 5 ומעלה

הוראות

איך משחקים?

מתחילים

מניחים את כל האריחים על השולחן, כשהאותיות כלפי מעלה. מניחים שלוש אותיות זהות בכל תא במחסנית לפי האות המודפסת בתחתית התא. במשחק, לכל אות יש צבע וקוד.

סידרתם? יופי. חשוב להקנות מיומנויות של סדר וארגון לפני התחלת הלימודים בבית-הספר, אלה יעזרו ללמידה קלה בהמשך הדרך בבית-הספר. חובה לתרגל סדר וארגון מראשית הדרך כדי למנוע קשיים בהמשך. הסדר מקל על ההתמצאות בחומר העתידי, ועוזר לילד לארגן את המחשבות בצורה מובנית.

עכשיו נדאי לערוך היכרות עם כל אות ואות. לתרגל את השם והצליל של כל אות ולערוך השוואה בין אותיות דומות בצליל ובמראה, כדי לחדד את ההבדלים ביניהן. מחקרים מוכיחים שהכרת האותיות ושמן מסייעות לרכישת מיומנות הקריאה בהמשך. **שימו לב,** כדי לסגור את המזוודה בצורה טובה מבלי שהאותיות "תטיילנה" בתוכה, מומלץ תחילה לסגור היטב את תא האותיות שבמזוודה ואחר כך את תא הכרטיסים. עכשיו, כשהמזוודה סגורה – אפשר לקחת אותה לכל מקום. בפעם הבאה כשתפתחו אותה הכול יהיה מונח בדיוק במקום.

מתקדמים

מוציאים את הכרטיסים מתא הכרטיסים. בוחרים בכרטיס הרצוי. לא חייבים ללכת לפי מספרי כרטיסים – אפשר לבחור כרטיס לפי נושא החביב על הילד או לפי התמונות שמוצאות חן בעינינו... מחזירים את שאר הכרטיסים לתא המיועד לכך. סוגרים את התא ומניחים את הכרטיס המבוקש משמאל לאותיות על משטח העבודה הצהוב (ראו תמונה). מניחים את האותיות לפי סדר האותיות במילה, מימין לשמאל. צבע האות מנחה את הילד באיזו שורה נמצאת האות במחסנית.

לוקחים את האות המתאימה וממקמים במקום הנכון במילה שעל הכרטיס. אם היא "מתיישבת" בתוך החורים סימן שבחרתם באות הנכונה. עובדים לפי סדר המילים בכרטיס. יש במזוודה מספיק אותיות כדי להשלים את כל המילים בכרטיס מסוים בו זמנית. אין צורך לפרק מילה כדי לבנות מילה חדשה. כך המשוב החיובי על ההצלחה נמצא לפני הילד כל הזמן והוא חשוב מאוד לעידוד ולהרגשת ההצלחה בעמידה באתגר.

לא הצלחתם להניח את האות הנכונה? הקשיבו לצליל שלה ונסו למצוא אות אחרת בצבע זהה המתאימה לצליל, לאות הנכונה בליטות בתחתיתה המתאימות בדיוק לחורים שבכרטיס.

אתם בתחילת הדרך ואין לכם מושג עדיין בכתובת מילים? אפשר בשיטת הניסוי והטעייה. בכל צבע עד 6 אותיות. נסו את כל האותיות בצבע הנכון. אמרו בקול איזו אות אתם מניחים בכל פעם וכשתצליחו להניח את האות הנכונה קראו את המילה בקול.

השלמתם את הכרטיס? יופי! אפשר לעבור לכרטיס הבא. שימו לב שלכל כרטיס יש נושא. אפשר לפתח עם הילד שיחה בנושא. אפשר לבקש ממנו בדרך האסוציאציה לחשוב על מילים נוספות שקשורות בנושא הכרטיס.

מומלץ להתאמן בדרך זו גם על אות פותחת ואות סוגרת. אומרים את המילה בקול ומניחים רק את האות הפותחת או הסוגרת. פונטיקה היא אחד המרכיבים בהקניית האוריינות לילדים בגיל זה.

מצטיינים

משטח העבודה הצהוב מצד שמאל למחסנית אריחי האותיות משמש לבניית מילים כיד הדמיון. אפשר לתרגל את כתיבת השם של הילד, לתרגל את כתיבת שמות בני המשפחה או לתרגל כתיבת מילים בכל נושא שרוצים. בהדרכה נכונה אפשר אפילו להגיע לשלב של כתיבת משפטים קצרים, בתנאי שהאותיות השונות לא חוזרות על עצמן יותר משלוש פעמים (האות ו' והאות ש' מופיעות 6 פעמים).

ניתן להיעזר באריח ריק כדי לשמור על רווח נכון בין המילים. אוצר המילים גדל בהתמדה, יכולת התיאור משתבחת, ולמעשה מוקנית לילד יכולת הקריאה והכתיבה בדרך של משחק חווייתי מהנה. השתמשו באותיות ה-א"ב ליצירת משחקים משלכם. הוראות המשחק הן בגודל המלצה בלבד. הילדים הם היועצים הכי טובים שלנו.

שחקו ותהנו!

פתרונות

5

מספרים מ-6 עד 10

4

מספרים מ-0 עד 5

3

אברי גוף

2

לילה

1

פירות

10

בעלי-חיים

9

בים

8

תחבורה

7

ביגוד

6

יום הולדת

15

בית

14

ארוחה

13

צבעים

12

במטבח

11

במגרש המשחקים